

Advies aanpassing beoordelingskader Stidug

Theo Edens
Jan van Vliet

landbouw, natuurbeheer
en visserij

© 2002 Expertisecentrum LNV, Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij

Rapport EC-LNV nr. 2002/147
Ede/Wageningen

Teksten mogen alleen worden overgenomen met bronvermelding.

Deze uitgave kan schriftelijk of per e-mail worden besteld bij het Expertisecentrum LNV onder vermelding van code 2002/147 en het aantal exemplaren.

Oplage 100 exemplaren

Samenstelling Theo Edens, Jan van Vliet

Druk Ministerie van LNV, directie IFA/Bedrijfsuitgeverij

Productie Expertisecentrum LNV
Bedrijfsvoering/Vormgeving en Presentatie
Bezoekadres : Galvanistraat 7
Postadres : Postbus 482, 6710 BL Ede
Telefoon : 0318 671400
Fax : 0318 624737
E-mail : Balie@eclnv.agro.nl

Voorwoord

Om de herstructurering van de glastuinbouw te stimuleren is op 1 augustus 2000 de eerste tender van de regeling Stimulering Inrichting DUurzame Glastuinbouwgebieden (Stidug) opengesteld.

Op verzoek van de Directie Landbouw van het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij heeft het Expertisecentrum een voortgangsrapportage over deze eerste tender opgesteld (EC publicatie 2002/77) en aanbevelingen geformuleerd voor verdere openstellingen. Deze rapportage is samen met de wijzigingen in de regeling op 18 juni 2002 naar de Voorzitter van de Vaste Commissie voor Landbouw, Natuurbeheer en Visserij gestuurd.

Tegelijk met het uitvoeren van de voortgangsrapportage zijn ook suggesties en voorstellen verzameld voor het aanpassen van het beoordelingskader. In dit rapport zijn deze, samen met onze eigen inbreng, uitgewerkt tot concrete voorstellen voor aanpassing van dit beoordelingskader.

Vanaf deze plaats wil ik graag iedereen bedanken die schriftelijk of in de vorm van een interview informatie ter beschikking heeft gesteld.

Drs. R.P. van Brouwershaven
Directeur Expertisecentrum LNV

Inhoudsopgave

1	Inleiding	7
2	Conclusies en aanbevelingen uit de voortgangsrapportage van de 1^e tender	9
3	Beoordeling aanvragen 1^e tender	11
4	Adviezen voor verbetering van het beoordelingskader	15
4.1	Energie en CO ₂	16
4.1.1	Suggesties voor verbetering onderdeel energie en CO ₂ .	16
4.2	Waterhuishouding	16
4.2.1	Suggesties voor verbetering onderdeel waterhuishouding	16
4.3	Landschappelijke inpassing	17
4.3.1	Suggesties voor verbetering onderdeel landschappelijke inpassing	17
4.4	Verkeer en vervoer	17
4.4.1	Suggesties voor verbetering onderdeel verkeer en vervoer	17
4.5	Afval	18
4.5.1	Suggesties voor verbetering onderdeel afval	18
4.6	Herstructureringsbelang	18
4.6.1	Suggesties voor verbetering onderdeel herstructurering.	18
4.7	Ruimtelijke duurzaamheid	19
4.7.1	Suggesties voor verbetering van het eerste aspect van het onderdeel ruimtelijke duurzaamheid	19
4.8	Multifunctionaliteit	19
4.8.1	Suggesties voor verbetering onderdeel multifunctionaliteit	19
4.8.2	Suggesties voor verbetering	20
Bijlage 1	Overzicht gebruikte literatuur en geïnterviewde personen	21

1 Inleiding

Onlangs is door het Expertisecentrum in opdracht van de Directie Landbouw een voortgangsrapportage opgesteld van de eerste tender (openstelling 2000) van de Stimuleringsregeling Duurzame Inrichting Glastuinbouwgebieden. In deze voortgangsrapportage (EC publicatie 2002/77) zijn naast aanbevelingen voor aanpassing van de regeling ook aanbevelingen opgenomen ter verbetering van het bij de eerste tender gebruikte beoordelingskader. Deze aanbevelingen zijn gebaseerd op interviews gehouden met betrokken beleidsmedewerkers, medewerkers van betrokken organisaties, uitvoerders van de regeling en aanvragers.

De Directie Landbouw van het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij heeft het Expertisecentrum gevraagd deze aanbevelingen verder uit te werken en om te zetten in concrete voorstellen voor het bijstellen van het beoordelingskader.

De conclusies en aanbevelingen uit de voortgangsrapportage zijn, voor zover deze betrekking hadden op het beoordelingskader, opgenomen in hoofdstuk 2.

In hoofdstuk 3 wordt eerst kort weergegeven op welke wijze de beoordeling van de aanvragen van de eerste tender heeft plaatsgevonden en hoe dat zijn doorwerking heeft gekregen in de uiteindelijke beoordeling op de verschillende aspecten.

In hoofdstuk 4 worden op basis van de aanbevelingen, suggesties en inhoudelijke voorstellen van de geïnterviewden en op basis van onze eigen expertise adviezen voor het bijstellen van het beoordelingskader geformuleerd.

In bijlage 1 staat een overzicht van de gebruikte literatuur en de geïnterviewde personen.

2 Conclusies en aanbevelingen uit de voortgangsrapportage van de 1^e tender

In de voortgangsrapportage over de eerste tender zijn de volgende conclusies en aanbevelingen met betrekking tot het beoordelingskader opgenomen.

Conclusies en aanbevelingen effectiviteit

Conclusies

- 25 tot 30% van de geïnterviewden vindt dat de aspecten energie/CO2 en herstructureringsbelang te zwaar zijn meegewogen.
- Het aspect herstructureringsbelang geeft op dit moment geen invulling aan het streven bestaande solitaire vestigingen te saneren.

Aanbevelingen

- Beleidsmatig gezien zijn de aspecten energie/CO2 en herstructurering van zodanig belang dat de weging daarvan niet aangepast moet worden. De opmerkingen over de weging van de andere aspecten leiden ook niet tot een aanpassing van de weging.
- Het verdient aanbeveling het aspect herstructureringsbelang meer te beoordelen op activiteiten die aanvragers zelf kunnen plannen en uitvoeren en in dit aspect een relatie te leggen met het nieuwe beleid uit de Vijfde Nota Ruimtelijke Ordening en het Structuurschema Groene Ruimte om bestaande solitaire vestigingen te saneren.

Conclusies efficiëntie (geen aanbevelingen)

Conclusie

- De beoordeling of plannen wel of niet realistisch zijn wat betreft uitvoerbaarheid en financiering is, gezien het belang daarvan bij de beoordeling, wel noodzakelijk, maar moeilijk objectief te krijgen.

Conclusies proces (geen aanbevelingen)

Conclusie

- Het beoordelingskader werd (achteraf) door drie van de zes aanvragers als onvoldoende beoordeeld.

Op basis van bovenstaande conclusies en aanbevelingen kan geconcludeerd worden dat:

1. De weging van de verschillende duurzaamheidsaspecten niet aangepast hoeft te worden.
2. Met name de aspecten verkeer en vervoer (meer richten op specifieke tuinbouwaspecten) en herstructureringsbelang (nader concretiseren) inhoudelijk aangepast moeten worden.
3. Gezien het grote belang van deze regeling voor gebieden de beoordelingsmaatstaf voor concreetheid en uitvoerbaarheid van plannen objectiever en meer transparant gemaakt moet worden.
4. Er richting aanvragers maximale transparantie gegeven moet worden over de beoordeling van de aanvragen.

In de voortgangsrapportage van de 1^e tender zijn over de verschillende duurzaamheidsaspecten inhoudelijke opmerkingen gemaakt. Deze worden weergegeven in hoofdstuk 4, waarbij vervolgens ingegaan wordt op voorstellen ter verbetering.

3 Beoordeling aanvragen 1^e tender

In het onderstaande schema is kort weergegeven op welke wijze de beoordeling van de aanvragen uit de 1^e tender heeft plaatsgevonden. In de eerste kolom is steeds het doel zoals omschreven in de regeling en de bijbehorende toelichting opgenomen. In de tweede kolom is weergegeven op welke wijze de bijdrage (score) van de plannen aan het duurzaamheidsaspect is berekend. In de derde kolom staat weergegeven hoe deze bijdrage (score) is omgezet in punten. In de vierde kolom is kort weergegeven hoe dit voor de verschillende aspecten heeft doorgewerkt.

Doelstelling (uit regeling) en gewicht (bijlage 1 regeling) t.a.v. het duurzaamheidsaspect:	Indicatoren en meet-methode (uit toetsing en rangschikking)	Beoordelingskader en streefwaarden (uit toetsing en rangschikking)	Toelichting/Opmerkingen
<p>Energie en CO2 voorziening. Doel: een grotere bijdrage leveren aan de vermindering van fossiele brandstoffen door het verlagen van energiebehoefte en het zoveel mogelijk voorzien in de energiebehoefte door de aanwending van rest- en afvalwarmte, rest CO2 en duurzame energie. Toelichting: het realiseren van een optimale energie- infrastructuur met maximale benutting van restwarmte en CO2. Weging 10 + 5 = 15</p>	<p>Reductie in CO2 emissie t.o.v. norm uit AmvB Glas-tuinbouw. Samen voegen aspecten energie en CO2. Aantal punten is: 15 + 1,5 x % reductie CO2 emissie x factor 0-1 op basis van waarschijnlijkheid uitvoering plannen. Relevant daarbij zijn afhankelijkheid van wel/geen subsidie, wijze organisatie van het initiatief.</p>	<p>Maximale score 150 punten op basis van 90% reductie en waarschijnlijkheidsfactor 1.</p>	<p>Eindscore tussen 15 en 30,5 punten is relatief laag door het ontbreken van concrete plannen. Bijdrage aan duurzame energie is zeer beperkt. Verschillen tussen aanvragers zijn klein, mede omdat 90% doelstelling zeer ambitieus is.</p>

<p>Waterhuishouding. Doel: een grotere bijdrage leveren aan een doelmatige waterberging en aan de vermindering van emissies van milieubelastende stoffen naar grond- en oppervlaktewater. Toelichting: het realiseren van een milieuvriendelijke gesloten waterinfrastructuur met maximale benutting van regenwateropvang en waterzuivering. Weging 8 punten.</p>	<p>Drie hoofdaspecten met in totaal 10 deelaspecten. Deelaspecten beoordeeld op schaal 1 tot en met 5.</p>	<p>Maximale score 80 Rekenkundig gemiddelde van de deelaspecten leidt tot cijfer per hoofdaspect. Rekenkundig gemiddelde van de drie hoofdaspecten geeft eindscore.</p>	<p>Eindscore van 37,6 tot 53,6 punten. Verschillen tussen aanvragers zijn in de eindscore relatief klein. Per hoofd- en deelaspect varieert score wel sterk.</p>
<p>Landschappelijke inpassing. Doel :beter aansluiten bij de landschappelijke karakteristieken van het omliggende gebied. Toelichting: landschappelijke inpassing van de glastuinbouw. Weging 4 punten.</p>	<p>Kwalitatieve beoordeling op drie niveau 's. Score per niveau is het product van ambitie x haalbaarheid.</p>	<p>Maximale score 40. Eindscore is rekenkundig gemiddelde van de scores op de drie niveau' s.</p>	<p>Relatief grote spreiding in eindscore -van 9 tot 30 punten- omdat projecten op alle drie de niveau's goed, minder goed of slecht scores.</p>
<p>Verkeer en vervoer. Doel: een grotere bijdrage leveren aan de vermindering van vervoersbewegingen en het stimuleren van andere transportmethoden dan wegtransport en aan de verkeersveiligheid en de bereikbaarheid voor arbeidskrachten. Toelichting: beschikbaarheid van voldoende arbeidskrachten in de onmiddellijke omgeving van het glastuinbouwgebied teneinde het woon/werkverkeer te beperken Weging 5 punten.</p>	<p>Drie hoofdaspecten: Bereikbaarheid, beoordeeld aan de hand van vier vooral kwantitatieve deelaspecten. Mobiliteitsmanagement, op zes, vooral kwantitatieve deelaspecten. Leefbaarheid op 4 -met name kwalitatieve aspecten.</p>	<p>Maximale score 50. Alle deelaspecten worden verschillend meegewogen. Bereikbaarheid en leefbaarheid wegen ieder voor 10/28 deel mee, mobiliteitsmanagement voor 8/28 deel.</p>	<p>Eindscore van 18 tot 34 punten. Eén gebied scoort 18 punten, voor de rest van de gebieden liggen de scores dicht bij elkaar.</p>

<p>Afval. Doel: een grotere bijdrage leveren aan de beperking van afvalstromen. Toelichting: beheersing van afvalstromen door bijvoorbeeld een gezamenlijke composteringsinstallatie. Weging 2 punten.</p>	<p>Drie aspecten: organisch afval verbranden, composteren en gescheiden inzameling. Score ontstaat uit product van ambitie x haalbaarheid.</p>	<p>Maximale score 20. Organisch afval verbranden weegt voor 60/73 deel mee, composteren voor 12/73 deel en gescheiden inzamelen voor 1/73 deel.</p>	<p>Eindscore van 2 tot 18,4 punten. Verschillen m.n. veroorzaakt door wel/niet opnemen van de optie verbranden van organisch afval en verschillende inschatting van de haalbaarheid. Gescheiden inzameling werkt niet discriminerend.</p>
<p>Herstructureringsbelang. Doel: een grotere bijdrage leveren aan de herstructurering van bestaande glastuinbouwgebieden omdat het een grotere belangstelling geniet bij glastuinbouwondernemers die vanwege herstructurering of wegens functieverandering van het betrokken gebied met een groot maatschappelijk belang hun bedrijf moeten verplaatsen of omdat het plan na kaveltoewijzing aan deze glastuinbouwondernemers voorrang geeft. Toelichting: geen Weging 10 punten.</p>	<p>Drie aspecten aantal ha. beschikbaar (omvang), voorrang bij toewijzing en acquisitie.</p>	<p>Maximale score 100. Hoeveelheid beschikbare ha 's weegt voor 50/66 deel mee, aspect voorrang voor 10/66 en acquisitie voor 6/66 deel.</p>	<p>Eindscore van 39,0 tot 85,0 punten. Verschillen worden bijna volledig veroorzaakt door verschillen in omvang van het project (aantal beschikbare ha.). De andere twee aspecten werken weinig discriminerend.</p>

<p>Ruimtelijke duurzaamheid. Doel: meer mogelijkheden bieden voor eventueel toekomstige bedrijfsontwikkeling. Toelichting: ruimtelijke duurzaamheid, hetgeen inhoudt dat er voldoende uitbreidingsmogelijkheden zijn door een optimale verkavelingsstructuur en dat het niet voor de hand ligt dat het gebied binnen afzienbare tijd zal worden geconfronteerd met een functiewijziging c.q. bestemmingswijziging van het gebied. Weging 4 punten.</p>	<p>Vier aspecten: Huidige/ toekomstige omvang van het gebied. Duurzame inrichting op gebiedsniveau, Kavels van voldoende omvang en vorm. Mogelijkheden tot samenvoegen kavels. Puntentoekenning voorname lijk op basis van klasse indelingen.</p>	<p>Maximale score 40. Huidige/toekomstige omvang van het gebied weegt voor 50% mee, duurzame inrichting op gebiedsniveau en kavels van voldoende omvang en vorm voor ieder 20% en mogelijkheden tot samen-voegen kavels voor 10%.</p>	<p>Eindscore van 14 tot 22 punten. Omvang huidig/ toekomstig gebied veroorzaakt grotendeels de verschillen.</p>
<p>Multifunctionaliteit. Doel: beter voorzien in multifunctioneel gebruik Toelichting: multifunctionaliteit, andere functies zoals bijvoorbeeld natuur en (verblijfs)recreatie in het glastuinbouwgebied mogelijk te maken. Weging 2 punten.</p>	<p>Drie kwantitatieve criteria: relatieve oppervlakte natuur + water, oppervlakte robuuste natuur, aantal meters fiets/wandelpaden per ha. Drie kwalitatieve criteria: verbindingen natuur en recreatie en beleving natuur/water.</p>	<p>Maximale score 20 punten. De drie kwantitatieve criteria wegen ieder voor 9/37 deel mee (27/37), De twee kwalitatieve voor verbindingen voor ieder 4/37 (8/37) deel en beleving voor 2/37 deel.</p>	<p>Eindscore van 3,0 tot 18,2 punten vertoont goede spreiding.</p>

4 Adviezen voor verbetering van het beoordelingskader

In de voortgangsrapportage van de 1^e tender zijn over de verschillende duurzaamheidsaspecten inhoudelijke opmerkingen gemaakt. Deze zijn hieronder in het kader weergegeven. Daarna volgen voorstellen ter verbetering.

Algemene conclusie over het beoordelingskader was:

Gezien het grote belang van deze regeling voor gebieden moet de beoordelingsmaatstaf voor concreetheid en uitvoerbaarheid van plannen objectiever en meer transparant gemaakt worden.

Bron: Voortgangsrapportage eerste tender STIDUG

Bij verschillende aspecten (o.a. energie, afvalverwerking) speelt duidelijk de vraag wat de haalbaarheid is van de gepresenteerde voorzieningen. Het betreft dus met name aspecten waarbij veel bouwen of investeren aan de orde is; vaak door verschillende partijen en daardoor dus met Go-no go momenten. Deze haalbaarheid moet zoveel mogelijk geobjectiveerd worden, wat zou kunnen door de volgende lijn te volgen:

1. De betreffende voorziening is alleen opgenomen in het plan.
Waarderingsfactor tussen 0,01 en 0,25.
2. De betreffende voorziening is opgenomen in het plan en er is een uitgewerkte projectbeschrijving bijgevoegd, waaruit blijkt dat de voorziening perspectief biedt (wat betreft wet- en regelgeving, economische haalbaarheid).
Waarderingsfactor tussen 0,25 en 0,50.
3. De betreffende voorziening is opgenomen in het plan, er is een uitgewerkte projectbeschrijving bijgevoegd en de voorziening heeft een breed draagvlak zowel bij initiatiefnemer, relevante overheden als bedrijfsleven. Een breed draagvlak blijkt bijvoorbeeld uit een gezamenlijke opdrachtverstrekking voor nadere planuitwerking, intentie- of samenwerkingsovereenkomsten voor de uitvoering of (via verslagen o.i.d.) uit een brede betrokkenheid van partijen.
Waarderingsfactor tussen 0,50 en 0,75.
4. De betreffende voorziening is opgenomen in het plan, er is een uitgewerkte projectbeschrijving bijgevoegd, de voorziening heeft een breed draagvlak en het is nagenoeg zeker dat uitvoering kan plaatsvinden (bijvoorbeeld vanwege gunstige prijs/kwaliteitverhouding, voorziening is al buiten het gebied gerealiseerd (bijv. centrale met levering restwarmte, composteringsbedrijf).
Waarderingsfactor tussen 0,75 en 1,00.

Wij adviseren bewust een range in de waarderingsfactor binnen één onderdeel. Dat maakt het mogelijk dat het ene project bijvoorbeeld nog net in categorie 2 valt (net niet in 3) en het andere net wel in 3 zonder dat de waarderingsfactor sterk verschilt. Dit geeft de beoordelaars ruimte, maar verplicht hen tegelijkertijd tot een motivatie van hun beoordeling.

4.1 Energie en CO₂

Opmerkingen uit rapportage over de 1^e tender

- Twee aanvragers bestrijden de stelling dat PPS-constructies voor de uiteindelijke realisatie een hoger slagingspercentage hebben dan private partijen.
- Voorwaarde gebruik van > 30% groene elektriciteit verplicht stellen.
- Slimme koppelingen van glastuinbouw met industrie.
- Criteria verouderd.
- Grootschalige energievoorzieningen zijn minder belangrijk geworden t.o.v. kleinschaliger clusterprojecten.

Bron: Voortgangsrapportage eerste tender STIDUG

4.1.1 Suggesties voor verbetering onderdeel energie en CO₂.

- Waarderingsmethodiek ongewijzigd laten/inschatting haalbaarheid conform bovenstaande lijn.
- Reductie van CO₂-emissie laten berekenen op basis van een vastgestelde referentie: voorbeeld 45 aardgasequivalent per m² (voor groenten en bloemen gelijk) en de omrekenregels uit het beoordelingskader.
- Berekeningen van CO₂-reductie en puntentoekenning transparanter maken.

4.2 Waterhuishouding

Opmerkingen uit rapportage over de 1^e tender

- Watertoets bij grote projecten zoals glastuinbouwlocaties verplicht stellen.
- Alternatieven voor riolering opnemen of waterberging opnemen.

Bron: Voortgangsrapportage eerste tender STIDUG

4.2.1 Suggesties voor verbetering onderdeel waterhuishouding

- Watertoets bij grote projecten zoals glastuinbouwlocaties verplicht stellen. Als voorwaarde voor het in aanmerking komen van de regeling geldt dat sprake moet zijn van een (goedgekeurd) bestemmingsplan. De watertoets is daarvan een onderdeel, behalve bij de bestemmingsplannen die opgesteld zijn voordat de watertoets verplicht was. De voorwaarde m.b.t. het doorlopen van de watertoets kan dan ingebracht worden door de waterbeheerder, die volgens de regeling met de planaanvraag moet instemmen.
- Collectieve waterzuiveringsinstallatie als alternatief voor riolering beschouwen. Alternatieven voor riolering moeten ook beoordeeld worden. Daarbij moet aanvrager duidelijk maken dat ze een gelijkwaardig alternatief vormen en dat de waterbeheerder ermee instemt.
- Bij gietwatervoorziening, onderdeel dekkingsgraad, kan ook de permanente beschikbaarheid/opslag van water met een kwaliteit gelijk aan of beter dan die van regenwater worden meegenomen.

4.3 Landschappelijke inpassing

Opmerkingen uit rapportage over de 1^e tender

- Niveau 3, vormgeving van de onderdelen zwaarder laten meewegen dan de niveaus 1 (verankering in de omgeving) en 2 (vormgeving van het plangebied als geheel).
- Compensatie ook opnemen.

Bron: Voortgangsrapportage eerste tender STIDUG

4.3.1 Suggesties voor verbetering onderdeel landschappelijke inpassing

Geen voorstellen.

4.4 Verkeer en vervoer

Opmerkingen uit rapportage over de 1^e tender

- Te gedetailleerd, voor tuinbouw relevante aspecten zwaarder laten meewegen, teveel terminologie V en W.
- Er wordt onvoldoende rekening gehouden met de ligging van de projecten t.o.v. distributiestromen in een Europese context.
- Er is geen invulling gegeven aan beschikbaarheid voldoende arbeidskrachten.
- Huisvestigingsmogelijkheden (reisafstand) op korte afstand laten scoren.
- Geen rekening met verschil in doorstroming.
- Benutten bestaande infrastructuur niet echt onderscheidend, geen criterium voor bereikbaarheid.
- Mobiliteitsmanagement kan eenvoudiger.
- Categoriseringsplan weggelaten voorziet al in duurzaam veilig, dit eisen, soort teelt niet duidelijk, nu aannahme van 50% bloemen en 50% groenten.
- Verkeerde benadering main-port idee.

Bron: Voortgangsrapportage eerste tender STIDUG

4.4.1 Suggesties voor verbetering onderdeel verkeer en vervoer

- Beoordelingskader vereenvoudigen; mainportaspecten en wijze van en nabijheid en bereikbaarheid van afzetpunten/transportmogelijkheden laten vervallen, mede omdat bij de planvorming niet bekend is welke producten in het gebied geteeld zullen gaan worden en voor welke wijze van afzet deze ondernemers zullen kiezen.
- De helft van het aantal punten (50%) voor interne infrastructuur volgens het principe van veilig en duurzaam.
- In totaal 40% van het aantal punten voor ontsluiting van het gebied (afstand tot (eventueel buitenlandse) snelweg (10%), voldoende capaciteit/doorstroming (10%), afstand tot railterminal (10%), hinder woonkernen (10%). Met deze percentages wordt goed aangesloten bij de uitwerkingen die bij de eerste tender op deze onderdelen zijn gemaakt.
- In totaal 10% van het aantal punten voor bereikbaarheid van het gebied via of aansluiting openbaar vervoer of collectieve voorzieningen of nabijheid woonkernen.

4.5 Afval

Opmerkingen uit rapportage over de 1^e tender

- Criteria compostering verouderd, tuinders willen geen compostering in tuinbouwgebied.
- Ligging composteringsinstallatie is niet te beïnvloeden.

Bron: Voortgangsrapportage eerste tender STIDUG

4.5.1 Suggesties voor verbetering onderdeel afval

- Geen onderscheid in verwerkingsinstallatie binnen of buiten het gebied. Geen onderscheid in composteren of verbranden.
- Score ontstaat door fractie van de totale hoeveelheid organisch materiaal (referentiehoeveelheid opgeven) wat contractueel wordt gecomposteerd of verbrand x haalbaarheid van de voorziening conform de eerder vermelde lijn.

4.6 Herstructureringsbelang

Opmerkingen uit rapportage over de 1^e tender

- Sanering verspreid liggend glas ook opnemen.
- Strategische alliantie/samenwerking nieuwe/oude gebieden honoreren.
- Omvang van het totale project meenemen en niet het deel waarvoor in eerste instantie subsidie wordt gevraagd.
- Oppervlakte pot- en containerteelt (is ook gesloten teeltsysteem) mee laten tellen.
- Projecten op grotere afstand van de 'knelpuntcentra' hoger waarderen.
- Aspect nader concretiseren.
- Niet alleen richten op Westland en Aalsmeer.
- Beoordeling is in strijd met voorwaarde van openbare inschrijving.
- Is geen duurzaamheids criterium, maar resultante van de andere.

Bron: Voortgangsrapportage eerste tender STIDUG

4.6.1 Suggesties voor verbetering onderdeel herstructurering.

Van belang is dat een zo groot mogelijk deel van het totaal aantal hectares tuinbouwkavel wordt uitgegeven aan tuinders die hun bedrijf verplaatsen vanuit de oude glastuinbouwcentra (met name uit het Westland en Aalsmeer), uit gebieden met functieverandering van groot maatschappelijk belang of komen vanaf een solitair gelegen vestigingsplaats, die vanuit het oogpunt van landschap, natuur of milieu ongewenst is. Waar de tuinders die zich in het plangebied vestigen vandaan komen en de vraag in welke mate de kavels, die zij achterlaten, bijdragen aan een hogere duurzaamheid, zijn vragen die tijdens de planvorming nog niet beoordeeld kunnen worden. De score op dit aspect moet daarom afgeleid worden van de totaal beschikbare oppervlakte kavels, die het plan biedt, en de kans dat deze of een deel daarvan uiteindelijk wordt toegewezen aan tuinders uit deze gebiedscategorieën. Deze kans is groter naarmate er hardere afspraken zijn over deze toewijzing c.q. er een meer gericht acquisitie plaatsvindt.

Een volgorde daarin zou kunnen zijn:

- a. Oppervlakte tuinbouwkavels, die bij voorrang worden toegewezen aan tuinders uit deze gebiedscategorieën.
- b. Er is sprake van een samenwerkingsovereenkomst tussen het nieuwe en de betreffende gebiedscategorieën met het doel verplaatsing uit deze gebieden te stimuleren.

- c. Er is sprake van gerichte acquisitie in deze gebiedscategorieën (gericht plan met wervende elementen, voorlichting, excursies in nieuw gebied, hoeveel geld is voor acquisitie uitgetrokken)

Het aantal punten op dit onderdeel kan berekend worden als de resultante van de oppervlakte uit te geven tuinbouwkavels en de mate van inspanningen die zijn ondernomen om tuinders uit de genoemde gebiedscategorieën te werven.

4.7 Ruimtelijke duurzaamheid

Opmerkingen uit rapportage over de 1^e tender

- Omvang van het totale project meenemen en niet het deel waarvoor in eerste instantie subsidie wordt gevraagd.
- Minimale omvang is arbitrair.
- Containerbegrip, bepaald door andere onderliggende aspecten.
- Meer aandacht voor kaveldynamiek, huizen op afstand.
- Wonen loskoppelen van kaspercelen.

Bron: Voortgangsrapportage eerste tender STIDUG

4.7.1 Suggesties voor verbetering van het eerste aspect van het onderdeel ruimtelijke duurzaamheid

Meer nadruk leggen op uiteindelijke omvang en realiteitsgehalte daarvan. Omvang wordt daarbij gemeten in hectares tuinbouwkavels, met een minimum van 50 ha. en een maximum van 300 ha. Elke 10 ha. boven de 50 ha. scoort dan één punt (maximaal 25 punten). Het punt wordt gegeven voor:

- a. 100% als deze hectares onderdeel uitmaken van de aanvraag,
- b. 75% als deze hectares onderdeel zijn van bestaande glastuinbouw aansluitend aan het plangebied van de aanvraag,
- c. 50% als deze hectares onderdeel zijn van het totale plan (hetgeen uit de totale planvorming en de eventuele toegepaste fasering duidelijk moet zijn), maar geen onderdeel uitmaken van de huidige aanvraag,
- d. 25% als deze hectares onderdeel zijn van ruimte in het bestemmingsplan of streekplan aansluitend aan het plangebied van de aanvraag.

Eventueel kan onderdeel d). vervallen omdat dit om zeer grote oppervlakten kan gaan.

4.8 Multifunctionaliteit

Opmerkingen uit rapportage over de 1^e tender

- Aandacht voor lokale huisvestigingsmogelijkheden.
- Containerbegrip, bepaald door andere onderliggende aspecten.
- Minimale omvang is arbitrair.

Bron: Voortgangsrapportage eerste tender STIDUG

4.8.1 Suggesties voor verbetering onderdeel multifunctionaliteit

- Oppervlakteaandeel groen + water breder weergegeven: wordt oppervlakte meervoudig ruimtegebruik (eventueel belonen van andere combinaties mogelijk).
- Verbindingen en Recreatievoorzieningen zelfde gewicht (3) geven als oppervlakteaandeel.

De maximale score wordt dan 39 punten.

Overige opmerkingen

- Minimale oppervlakte van 50 ha. is wel erg laag geworden.
- Kosteneffectiviteit wordt niet meegenomen.
- Draagvlak moet bij beoordeling van haalbaarheid belangrijk criterium zijn.
- Bedrijventerreinen bij projectlocaties voor glastuinbouw betrekken, multifunctionele inrichting als voorwaarde stellen.
- Ontwerp inrichting en uitvoering kassen toevoegen.
- Relatie tussen projectomvang en kwaliteit van het plan is niet duidelijk, voor duurzaamheid is wel een minimum hoeveelheid ha nodig.
- Oppervlakte project weegt te zwaar mee.

Bron: Voortgangsrapportage eerste tender STIDUG

4.8.2 Suggesties voor verbetering

De bovenstaande punten hebben niet geleid tot directe aanpassingen van het beoordelingskader, deels omdat de opmerkingen maar door één persoon zijn gemaakt. Het bedoelde draagvlak bij het derde bolletje heeft met de meer objectieve beoordeling van de haalbaarheid van het ambitieniveau wel meer aandacht gekregen. De voorgestelde veranderingen bij de onderdelen verkeer en vervoer, herstructureringsbelang en ruimtelijke duurzaamheid leiden ertoe dat de oppervlakte van het project nu minder meeweegt.

Bijlage 1 Overzicht gebruikte literatuur en geïnterviewde personen

Overzicht gebruikte literatuur

Advies Commissie Ruimtelijke Inrichting van de Stuurgroep GLAMI, d.d. 28 september 1999.

Advies STIDUG van de Directeur Dienst Landelijk gebied incl. bijlage "STIDUG, toetsing en rangschikking. Aanvraagperiode augustus-november 2000". LNV Dienst landelijk gebied. 1 maart 2001.

Handboek Milieumaatregelen glastuinbouw. Editie 2000. Glastuinbouw en Milieu.

Gemeente Emmen

- Bezwaarschrift pro forma tegen beschikking Stidug TRC 2001/5539 d.d. 10 juli 2001. Kenmerk I.0114694.

Gemeente Menaldumadeel

- Bezwaar inzake beschikking Stidug (TRC 2001/5541). d.d. 11 juli 2001. Kenmerk GDJ.
- Verslag hoorzitting d.d. 22 oktober 2001.

Gemeenten Wervershoof/Andijk

- Bezwaar berekeningswijze subsidiebedrag Stidug 00-02 Tuinbouwgebied grootslag. d.d. 1 juni 2001. Kenmerk 11653.
- Notities over knelpunten openbare aanbesteding en vragen uitvoering en realisering.

Samenwerkingsverband Bergerden.

- Reactie op beschikking d.d. 13 juni 2001.
- Bezwaar inzake beschikking Stidug regeling d.d. 9 juli 2001.
- Bezwaar inzake beschikking Stidug regeling d.d. 9 augustus 2001.
- Pleitnota hoorzitting bezwaarschrift Stidug
- Verslag hoorzitting d.d. 21 november 2001.

Gemeente Horst aan de Maas

- Reactie op Beschikking Stidug d.d. 11 juni 2001. Kenmerk 2001.3597.
- Bezwaarschrift beschikking Stidug (TRC 2001/5543) d.d. 13 juli 2001. Kenmerk 2001.4875.
- Pleitnota hoorzitting bezwaarschrift Stidug incl. bijlagen
- Verslag hoorzitting d.d. 22 oktober 2001.

Notulen van de vergaderingen van de commissie Ruimtelijke Inrichting van de stuurgroep Glastuinbouw en Milieu.

Geïnterviewde personen en organisaties

LNV Directie Landbouw, F.W.A. Vink.

DLG Voorburg, C.M. van der Vaart.

Buro Hauptmeijer, W. Hauptmeijer.

LNV Directie GRR, J.Th.C. de Jong en A. Vaandrager.

LNV Directie Noord, C. Mulder.

LNV Directie Zuid, G.J. Wissink en A. Betting.

LNV Directie Noord West, Mevr. I. Hoogerbrugge.

LTO-Nederland, N. Lameijer.

Stuurgroep GLAMI, P. Bukman.

Stichting Natuur en Milieu, Th. Vogelzang.

Grontmij Waddinxveen, R. Kooistra.

Lid commissie Ruimtelijke Inrichting Glastuinbouw GLAMI, Mevr. Edelenbosch.

Lid commissie Ruimtelijke Inrichting Glastuinbouw GLAMI, J. Heijkoop.

(Potentiële) aanvragers

Gemeenten Emmen, Kampen, Wervershoof/Andijk, Horst aan de Maas,
Menaldumadeel, Noordoostpolder, Moerdijk, Zevenhuizen/Moerkapelle/Nieuwerkerk
aan de IJssel/Moordrecht, Borsele en samenwerkingsverband Bergenden.